

Algemene voorwaarden

Artikel 1 Ë Definities

In deze algemene voorwaarden wordt verstaan onder:

De ondernemer:	Bouwbedrijf De Wal, ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 60359439, die van een opdrachtgever opdracht heeft gekregen tot het uitvoeren van een nieuwbouw, van een verbouwing, van onderhoud of van een restauratie;
De opdrachtgever:	natuurlijke of rechtspersoon of natuurlijke persoon die niet handelt in de uitoefening van een beroep of bedrijf en die aan een ondernemer opdracht geeft tot het uitvoeren van nieuwbouw, van een verbouwing, van onderhoud of van een restauratie;
Nieuwbouw:	nieuw gebouwde constructie / bouwwerk;
Verbouwing:	een bouwkundige wijziging aan een onroerende zaak;
Onderhoud:	al die werkzaamheden die ertoe dienen om de oorspronkelijke functie van een onroerende zaak of de technische prestaties van de onderdelen daarvan te handhaven;
Restauratie:	al die werkzaamheden die de onroerende zaak en eventuele elementen van in- en exterieur weer in goede (oorspronkelijke) staat terugbrengen en die het normale onderhoud te boven gaan.

Artikel 2 Ë Werkingsfeer

1. De algemene voorwaarden zijn van toepassing op de offerte van de ondernemer, op de tussen een opdrachtgever en de ondernemer gesloten overeenkomst tot het uitvoeren van een nieuwbouw, van een verbouwing, van onderhoud of van een restauratie en de factuur van de ondernemer.
2. Afwijking van deze algemene voorwaarden ten nadele van de opdrachtgever is niet toegestaan.

Artikel 3 Ë De offerte

1. De offerte, waarop niet uitdrukkelijk het tegendeel is vermeld, gelden als een vrijblijvend aanbod dat ook na aanvaarding kan worden herroepen. Indien deze herroeping niet binnen 7 werkdagen na de aanvaarding geschiedt, is de overeenkomst tot stand gekomen.
2. De offerte wordt voorzien van een dagtekening.
3. De offerte wordt bij voorkeur schriftelijk of elektronisch gedaan, tenzij sprake is van een situatie waarin met bekwame spoed maatregelen dienen te worden getroffen ter voorkoming of beperking van schade.
4. De offerte omvat een zo volledig en nauwkeurig mogelijke omschrijving van het werk, van de beoogde bestemming, van de uit te voeren werkzaamheden en van de te leveren materialen. De omschrijving dient voldoende gedetailleerd te zijn om een goede beoordeling van de offerte door de opdrachtgever mogelijk te maken.
5. De offerte vermeldt het tijdstip waarop dan wel de periode waarin met het werk kan worden begonnen en bevat een aanduiding van de duur van het werk. Dit uiteraard in overleg met de opdrachtgever. Indien bij het opstellen van de offerte de tijdstippen nog niet bekend zijn dan wel bekend kunnen zijn, wordt dit niet ingevuld en naderhand met de opdrachtgever besproken.
6. De offerte geeft inzicht in de prijsvormingsmethode die voor de uit te voeren werkzaamheden zal worden gehanteerd: aanneemsom of regie.
  - a. Bij de prijsvormingsmethode aanneemsom komen partijen een vast bedrag overeen waarvoor het werk zal worden verricht;
  - b. Bij de prijsvormingsmethode regie doet de ondernemer een opgave van de prijsfactoren (o.a. uurtarief en eenheidsprijzen van de benodigde materialen). De ondernemer geeft desgevraagd aan de opdrachtgever een indicatie van de te verwachten uitvoeringskosten door het noemen van een richtprijs, tenzij dit redelijkerwijs niet mogelijk is.
7. De offerte vermeldt de betalingswijze.
8. De offerte en de bijbehorende tekeningen, technische omschrijvingen, ontwerpen, calculaties en berekeningen die door de ondernemer of in zijn opdracht zijn gemaakt, blijven eigendom van de ondernemer. Zij mogen niet zonder zijn toestemming aan derden ter hand worden gesteld, gekopieerd of anderszins vermenigvuldigd worden. Indien geen opdracht wordt verleend dienen deze bescheiden binnen 14 dagen na een daartoe strekkend verzoek van de ondernemer, door de opdrachtgever aan hem geretourneerd te worden.
9. Indien de opdrachtgever de offerte niet accepteert, mag de ondernemer de kosten die gemoeid zijn met het tot stand brengen van de offerte slechts dan in rekening brengen als de

ondernemer de opdrachtgever voor het uitbrengen van de offerte schriftelijk heeft gewezen op het bestaan van deze verplichting en op de hoogte van deze kosten, en de opdrachtgever hiermee heeft ingestemd. In geval de ondernemer gebruik maakt van deze mogelijkheid en de opdrachtgever de kosten heeft voldaan, gaan de in lid 7 van dit artikel genoemde bescheiden over in eigendom van de opdrachtgever.

10. De offerte gaat vergezeld van een exemplaar van deze algemene voorwaarden.

Artikel 4 Ë Totstandkoming van de overeenkomst

De overeenkomst komt tot stand door aanvaarding van de offerte door de opdrachtgever. De aanvaarding gebeurt waar mogelijk langs schriftelijke of elektronische weg. In geval van elektronische aanvaarding door de opdrachtgever bevestigt de ondernemer langs elektronische weg de ontvangst van de opdracht aan de opdrachtgever. Indien de opdrachtgever de offerte mondeling aanvaardt, bevestigt de ondernemer de opdracht bij voorkeur schriftelijk dan wel elektronisch.

Artikel 5 Ë Verplichtingen van de ondernemer

1. De ondernemer is verplicht het werk goed en deugdelijk en naar de bepalingen van de overeenkomst uit te voeren. Met inachtneming van artikel 6 lid 5, staat de ondernemer in voor de goede hoedanigheid van de bouwstoffen, voor de geschiktheid voor hun bestemming en voor hun tijdige levering.
2. De ondernemer staat in voor de deugdelijkheid van het door of namens hem vervaardigde ontwerp. De omstandigheid dat het ontwerp door of namens de ondernemer is vervaardigd op basis van een van de opdrachtgever afkomstig schetsontwerp, of daaraan gelijk te stellen ontwerpvoorstel, leidt niet tot een vermindering van deze verantwoordelijkheid.
3. De uitvoering van het werk moet zodanig zijn, dat de totstandkoming van het werk binnen de overeengekomen termijn gewaarborgd is.
4. Als de aard van het werk hiertoe aanleiding geeft, stelt de ondernemer zich voor de aanvang van het werk op de hoogte van de ligging van ondergrondse kabels en leidingen.
5. Het werk en de uitvoering daarvan zijn voor risico van de ondernemer met ingang van het tijdstip van aanvang tot en met de dag waarop het werk is opgeleverd of geacht kan worden te zijn opgeleverd.
6. De ondernemer is aansprakelijk voor schade aan de eigendommen van de opdrachtgever, voor zover de opdrachtgever aantoonbaar dat deze door de uitvoering van het werk is toegebracht, tenzij die schade het gevolg is van een omstandigheid die niet aan de ondernemer is toe te rekenen.
7. De ondernemer is verplicht de opdrachtgever te wijzen op onvolkomenheden in het door of namens de opdrachtgever vervaardigde ontwerp en in de door hem ter beschikking gestelde bouwmaterialen, een en ander voor zover de ondernemer deze kende of redelijkerwijs behoorde te kennen. Als de ondernemer de in dit lid omschreven verplichting niet nakomt, is hij voor de schadelijke gevolgen van zijn verzuim aansprakelijk.

Artikel 6 Ë Verplichtingen van de opdrachtgever

1. De voor de totstandkoming van het werk benodigde bouwvergunning wordt door de opdrachtgever aangevraagd. Voor rekening van de opdrachtgever komen de kosten die in samenhang met de aanvraag van de bouwvergunning aan de overheid en aan andere instanties verschuldigd zijn.
2. De opdrachtgever zorgt ervoor dat de ondernemer tijdig kan beschikken over de gedeelten van de woning of het terrein waaraan het werk zal worden uitgevoerd. Als de ondernemer voor of uiterlijk bij het sluiten van de overeenkomst aan de opdrachtgever heeft meegedeeld dat het voor de uitvoering van het werk noodzakelijk is dat de woning of het terrein geheel of gedeeltelijk wordt ontruimd, zorgt de opdrachtgever tijdig voor die ontruiming. Voor of uiterlijk bij het sluiten van de overeenkomst stellen partijen vast welke mogelijkheden er zijn om voor de uitvoering van het werk benodigde bouwmaterialen op te slaan.
3. De opdrachtgever zorgt ervoor dat de ondernemer tijdig kan beschikken over elektriciteit, gas en water op het werk.
4. De kosten van elektriciteit, gas en water ten behoeve van de uitvoering van het werk zijn voor rekening van de opdrachtgever.
5. De opdrachtgever kan tijdens de uitvoering van het werk, door derden werkzaamheden of leveringen laten plaatsvinden. Zodra de opdrachtgever van die bevoegdheid gebruik wil maken, informeert hij de ondernemer. De opdrachtgever zorgt ervoor, dat de door derden uit te voeren werkzaamheden en

Algemene voorwaarden

- leveringen zodanig en tijdig worden verricht, dat de uitvoering van het werk daardoor niet wordt belemmerd of vertraagd.
- De opdrachtgever garandeert de goede kwaliteit van de bouwmaterialen die hij met het oog op de uitvoering van het werk aan de ondernemer ter beschikking stelt en is hiervoor verantwoordelijk.
  - Als het werk wordt uitgevoerd naar een door of namens de opdrachtgever vervaardigd ontwerp, staat de opdrachtgever in voor de deugdelijkheid van dat ontwerp, tenzij de ondernemer die verantwoordelijkheid uitdrukkelijk van de opdrachtgever heeft overgenomen.
  - De in het 5^e en 6^e lid omschreven verantwoordelijkheden van de opdrachtgever laten de waarschuwingsplicht van de ondernemer, als bedoeld in artikel 5 lid 8, onverlet.

Artikel 7 Æ Onvoorziene omstandigheden

- Onverminderd het bepaalde in artikel 5 lid 4, draagt de opdrachtgever het risico van het door de ondernemer aantreffen van een zaak die een wezenlijke belemmering of bemoeilijking van de uitvoering betekent, behoudens voor zover de ondernemer redelijkerwijs van de aanwezigheid van die zaak op de hoogte was of op de hoogte behoorde te zijn.
- Wanneer zich onvoorziene omstandigheden met betrekking tot de aanvang en uitvoering van het werk voordoen, doet de ondernemer hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de opdrachtgever en treden met elkaar in overleg.
- Indien de ondernemer de opdrachtgever niet kan bereiken, dient hij het werk te onderbreken, behalve indien de onvoorziene omstandigheden onmiddellijk handelen vereist.
- Eventuele extra kosten die de ondernemer moet maken in verband met een onvoorziene omstandigheid die onmiddellijk handelen vereist en die redelijk zijn ter beperking van de schade, zullen door de opdrachtgever worden vergoed, tenzij de omstandigheid naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid voor risico van de ondernemer komt.
- Indien de onvoorziene omstandigheden niet onmiddellijk handelen vereist, kan de opdrachtgever meer- en minderwerk opdragen.

Artikel 8 Æ Overmacht

- De ondernemer is nimmer aansprakelijk voor door de opdrachtgever geleden schade indien ondernemer niet, niet tijdig of niet behoorlijk aan zijn verplichtingen uit de overeenkomst kan voldoen wegens overmacht.
- Onder overmacht wordt in ieder geval verstaan iedere omstandigheid waarmee de ondernemer ten tijde van het aangaan van de overeenkomst geen rekening kon houden en ten gevolge waarvan de normale uitvoering van de overeenkomst redelijkerwijs niet door de opdrachtgever kan worden verlangd.
- Voorts wordt onder overmacht verstaan de omstandigheid dat leveranciers waarvan de ondernemer afhankelijk is voor de uitvoering van de overeenkomst, niet aan de contractuele verplichtingen jegens de ondernemer voldoet, tenzij zulks aan de ondernemer verwijtbaar is.
- Ingeval van overmacht heeft de ondernemer het recht om de termijn van oplevering te veranderen en indien oplevering onmogelijk of onredelijk bezwarend is geworden om de overeenkomst te annuleren met onmiddellijke ingang zonder rechterlijke tussenkomst en zonder gehouden te zijn tot het betalen van schadevergoeding.
- Ingeval de overmacht langer dan drie maanden voortduurt heeft de opdrachtgever het recht de overeenkomst met onmiddellijke ingang middels een aangetekende brief te ontbinden.
- Ingeval het alsnog opleveren verhoging van kosten met zich meebrengt, zijn deze voor rekening van de opdrachtgever.
- Na annulering van de overeenkomst heeft de ondernemer recht op vergoeding van de door de ondernemer gemaakte kosten c.q. uitgevoerde werkzaamheden voor zover de opdrachtgever daardoor is gebaat.

Artikel 9 Æ Meer- en minderwerk

- Meer- en minderwerk wordt . behoudens spoedeisende omstandigheden . voorafgaand aan de uitvoering schriftelijk of elektronisch overeengekomen. In geval van door de opdrachtgever opgedragen meerwerk kan de ondernemer alleen aanspraak maken op een verhoging van de prijs, indien hij de opdrachtgever tijdig heeft gewezen op de daaruit voortvloeiende prijsverhoging, tenzij de opdrachtgever deze prijsverhoging zelf had moeten begrijpen.
- Het gemis aan een schriftelijke of elektronische opdracht laat de aanspraken van de ondernemer en de opdrachtgever op verrekening van meer- en minderwerk onverlet, waarbij de bewijslast rust op degene die de aanspraak maakt.

- Als bij de eindafrekening van het werk blijkt dat het totaalbedrag van het minderwerk het totaalbedrag van het meerwerk overtreft, heeft de ondernemer recht op een vergoeding gelijk aan 10% van het verschil van die totalen.
- Indien de opdrachtgever opdracht geeft tot het uitvoeren van meerwerk, mag de ondernemer bij wijze van voorschot 25% van het geoffreerde bedrag in rekening brengen als vergoeding voor algemene en voorbereidende kosten. Het resterende gedeelte zal de ondernemer eerst kunnen declareren bij het gereedkomen van het meerwerk dan wel bij de eerst komende termijnfactuur daarna. Minderwerk zal door de ondernemer worden verrekend bij de eerstvolgende termijnfactuur nadat het minderwerk is overeengekomen.

Artikel 10 Æ Stelposten

- Stelposten zijn in de overeenkomst genoemde bedragen die in de aanneemsom zijn begrepen en die bestemd zijn voor hetzij
  - het aanschaffen van bouwstoffen; hetzij
  - het aanschaffen van bouwstoffen en het verwerken daarvan; hetzij
  - het verrichten van werkzaamheden, die op de dag van de overeenkomst onvoldoende nauwkeurig zijn bepaald en die door de opdrachtgever nader moeten worden ingevuld.Ten aanzien van iedere stelpost wordt in de overeenkomst vermeld waarop deze betrekking heeft.
- Als de aard van de stelpost niet of niet voldoende is gespecificeerd, wordt die geacht uitsluitend betrekking te hebben op de aanschaf van bouwstoffen.
- Als een stelpost uitsluitend betrekking heeft op de aanschaf van bouwstoffen, zijn de kosten van verwerking van die bouwstoffen in de aanneemsom begrepen.
- Bij de ten laste van stelposten te brengen uitgaven wordt gerekend met de aan de ondernemer berekende prijzen. Tenzij anders overeengekomen is de consument hierover een vergoeding van 10% verschuldigd. Deze vergoeding wordt eveneens ten laste van de stelpost gebracht.

Artikel 11 Æ Prijs en betaling

- De prijs die de opdrachtgever moet betalen kan na het moment van het tot stand komen van de overeenkomst niet meer worden gewijzigd, behoudens verrekening wegens meer- en minderwerk en stelposten, onvoorziene omstandigheden, overmacht en in geval van wettelijke wijzigingen van de omzetbelasting.
- Bij het verschuldigd worden van een termijn stuurt de ondernemer een rekening aan de opdrachtgever. Deze rekening moet binnen 2 weken na dagtekening worden betaald.
- Binnen een redelijke termijn na de oplevering stuurt de ondernemer een gespecificeerde eindafrekening aan de opdrachtgever. Het saldo daarvan moet binnen 2 weken na dagtekening worden betaald.
- Indien de ondernemer een richtprijs afgeeft, mag deze richtprijs met niet meer dan 10% worden overschreden, behoudens meerwerk, met inachtneming van het bepaalde in deze voorwaarden. De reden van een eventuele overschrijding van de richtprijs dient uit de specificatie duidelijk te blijken.

Artikel 12 Æ Oplevering

- Het werk is opgeleverd wanneer de ondernemer aan de opdrachtgever heeft meegedeeld dat het werk voltooid is en deze het werk heeft aanvaard.
- Het werk wordt als opgeleverd beschouwd:
  - Hetzij wanneer uiterlijk 8 werkdagen zijn verstreken nadat de opdrachtgever van de ondernemer de mededeling heeft ontvangen dat het werk voltooid is, tenzij de opdrachtgever binnen die periode het werk gemotiveerd en schriftelijk afkeurt;
  - Hetzij wanneer de opdrachtgever het werk en/of het object waaraan het werk is verricht in gebruik neemt, met dien verstande dat door ingebruikneming van een gedeelte van het werk, dat gedeelte als opgeleverd wordt beschouwd, tenzij het aan de ingebruikneming verbonden gevolg . oplevering . niet gerechtvaardigd is.
- Als partijen vaststellen dat gelet op de aard of omvang van de tekortkomingen in redelijkheid niet van oplevering kan worden gesproken, zal de ondernemer na overleg met de opdrachtgever een nieuwe datum noemen waarop het werk gereed zal zijn voor oplevering.
- Na oplevering is het werk voor risico van de opdrachtgever. De ondernemer is ontslagen van de aansprakelijkheid voor tekortkomingen die de opdrachtgever op het tijdstip van oplevering redelijkerwijs had moeten ontdekken, onverminderd de bepalingen in artikel 13.

Algemene voorwaarden

5. De bij oplevering geconstateerde en erkende tekortkomingen worden zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk binnen 15 werkdagen, hersteld, tenzij de ondernemer aantoont dat dit redelijkerwijs niet te realiseren is binnen deze termijn. De termijn van 15 werkdagen geldt ook als de ondernemer besluit om een door hem aanvankelijk niet erkende tekortkoming alsnog te herstellen.
6. Indien de termijn, waarbinnen het werk zal worden opgeleverd, is uitgedrukt in werkbare werkdagen, wordt onder werkdag verstaan een kalenderdag, tenzij deze valt op een zaterdag en/of zondag, een algemeen of ter plaatse van het werk erkende, of door de overheid dan wel bij of krachtens collectieve arbeidsovereenkomst voorgeschreven rust- of feestdag, vakantiedag of andere niet individuele vrije dag. Werkdagen worden als onwerkbaar beschouwd, wanneer daarop door niet voor rekening van de ondernemer komende omstandigheden gedurende tenminste 5 uren door het grootste deel van de arbeiders (ondernemer en/of onderaannemers) of machines niet kan worden gewerkt.

Artikel 13 Ë Aansprakelijkheid na oplevering

1. Na oplevering is de ondernemer niet meer aansprakelijk voor tekortkomingen aan het werk tenzij:
  - a. Het werk of enig onderdeel daarvan een tekortkoming bevat die door de consument redelijkerwijs niet eerder dan op het tijdstip van ontdekking onderkend had kunnen worden;
  - b. Het werk of enig onderdeel een ernstige tekortkoming heeft. Een tekortkoming is slechts als ernstig aan te merken als die de hechtheid van de constructie of een wezenlijk onderdeel daarvan aantast of in gevaar brengt, hetzij het werk ongeschikt maakt voor zijn bestemming.
2. De opdrachtgever zal van een tekortkoming binnen redelijke termijn na de ontdekking schriftelijk of elektronisch een mededeling aan de ondernemer doen.
3. De rechtsvordering uit hoofde van een tekortkoming als bedoeld in lid 1 sub a en b, is niet ontvankelijk indien de vordering niet binnen een redelijke termijn wordt ingesteld.

Artikel 14 Ë In gebreke blijven van de opdrachtgever

1. De opdrachtgever is in verzuim vanaf het verstrijken van de betalingsdatum. De ondernemer zendt na het verstrijken van die datum een betalingsherinnering en geeft de opdrachtgever de gelegenheid binnen 14 dagen na dagtekening van deze betalingsherinnering alsnog te betalen.
2. Als na het verstrijken van de termijn van de betalingsherinnering nog steeds niet is betaald, is de ondernemer gerechtigd wettelijke rente in rekening te brengen vanaf het verstrijken van de betalingsdatum van de betalingsherinnering.
3. Bovendien kan de ondernemer het werk stilleggen, mits hij de opdrachtgever schriftelijk heeft aangemaand om alsnog binnen 7 dagen te betalen en die betaling is uitgebleven. Deze stillegging staat er niet aan in de weg dat de ondernemer vergoeding vordert van de schade en kosten die voortvloeien uit het in gebreke blijven van de opdrachtgever. De ondernemer zorgt er voor dat de schade en kosten binnen redelijke grenzen blijven.
4. Als tijdens het op grond van het vorige lid stilliggen van het werk schade aan het werk ontstaat, komt deze niet voor rekening van de ondernemer, mits hij de opdrachtgever tevoren schriftelijk heeft gewezen op dit aan het stilliggen verbonden gevolg.

Artikel 15 Ë In gebreke blijven van de ondernemer

1. Als de ondernemer zijn verplichtingen terzake van de aanvang of de voortzetting van het werk niet nakomt, kan de opdrachtgever hem aanmanen om zo spoedig mogelijk de uitvoering van het werk aan te vangen of voort te zetten. De aanmaning gebeurt schriftelijk of elektronisch.
2. De opdrachtgever is bevoegd het werk door derden te doen uitvoeren of voortzetten, als de ondernemer na verloop van 14 werkdagen na ontvangst van de in het vorige lid bedoelde aanmaning in gebreke blijft.
3. In het in het vorige lid bedoelde geval heeft de opdrachtgever recht op vergoeding van de uit het in gebreke blijven van de ondernemer voortvloeiende schade en kosten.
4. De opdrachtgever zorgt ervoor dat de kosten die voor de ondernemer voortvloeien uit de toepassing van de vorige leden binnen redelijke grenzen blijven.

Artikel 16 Ë Opschorting van de betaling

Indien het werk niet voldoet aan de overeenkomst, dan wel in het geval van niet nakoming, heeft de opdrachtgever het recht de betaling op te schorten indien aan de daarvoor geldende wettelijke vereisten is voldaan en het op te schorten bedrag in redelijke

verhouding staat tot de geconstateerde tekortkoming. De opdrachtgever bericht schriftelijk of elektronisch aan de ondernemer op welke grond de opschorting berust.

Artikel 17 Ë Stillegging van het werk

1. De opdrachtgever is bevoegd de uitvoering van het werk geheel of gedeeltelijk stil te leggen.
2. Op initiatief van de opdrachtgever regelen partijen de gevolgen van stillegging.
3. Als niet anders wordt afgesproken, geldt het volgende:
  - De kosten van voorzieningen die de ondernemer ten gevolge van de stillegging moet treffen worden aan hem vergoed;
  - Schade die de ondernemer te gevolge van de stillegging lijdt wordt aan hem vergoed;
  - Duurt de stillegging langer dan 14 dagen, dan heeft de ondernemer het recht op betaling van het uitgevoerde werk;
  - Duurt de stillegging van het werk langer dan 1 maand, dan is de ondernemer bevoegd het werk in onvoltooid staat te beëindigen. In dat geval wordt door partijen door middel van een gezamenlijke opneming de omvang en de toestand van het uitgevoerde werk vastgelegd en wordt afgerekend overeenkomstig het bepaalde in artikel 18.
4. De in lid 2 en 3 omschreven gevolgen treden niet in als de stillegging het gevolg is van een tekortkoming in de nakoming door de ondernemer.

Artikel 18 Ë Opzegging

De opdrachtgever is bevoegd de overeenkomst geheel of gedeeltelijk op te zeggen. Tenzij het bepaalde in artikel 17 lid 4 of artikel 15 van toepassing is, heeft de ondernemer recht op de aanneemsom, vermeerderd met de kosten tot behoud van het werk en verminderd met de hem door beëindiging bespaarde kosten. Ingeval van een dergelijke opzegging zendt de ondernemer de opdrachtgever een gespecificeerde eindafrekening. Met het oog op die eindafrekening wordt door partijen door middel van een gezamenlijke opneming de omvang en de toestand van het uitgevoerde werk vastgelegd.

Artikel 19 Ë Toepasselijkheid

1. Deze algemene voorwaarden zijn van toepassing op alle door de ondernemer opgestelde offertes, facturen en overeenkomsten met betrekking tot de uitvoering van het werk door de ondernemer ten behoeven van de opdrachtgever.
2. Op alle overeenkomsten tussen opdrachtgever en ondernemer is Nederlands recht van toepassing.